

ΠΕΝΤΕ ΠΟΙΗΜΑΤΑ ΤΟΥ ΧΟΥΑΝ ΝΤΕ ΦΑΡΑΜΙΝΙΑΝ ΓΚΙΑΜΠΕΡΤ

ΤΑ ΜΑΤΙΑ ΣΟΥ

Στη Μαρία Ντολόρες

Μετάφραση: Άννα Στεργίου

Στη θάλασσα των ματιών σου
καταφέρνω να χαθώ,
με τέτοιο τρόπο,
που δε μπορώ να ξέρω
εάν είναι μια θάλασσα
ή ένα δάσος.

Στον πράσινο βυθό τους
βρίσκω
το σύμπαν που ψάχνω,
και στις νύχτες της αϋπνίας
με αδράχνει
η τρυφερότητα της ματιάς σου
πάντα αεικίνητη
στο εσωτερικό
των πραγμάτων
και των όντων.

Είναι τα μάτια σου
η συνάντηση
όλων των κόσμων μου
γιατί μέσα τους κατοικεί
η εσωτερική φλόγα
που σε τρέφει·
γι αυτό,
δε ξέρω
εάν είναι μια θάλασσα
ή ένα δάσος.

Ξέρω μόνο
ότι είναι βαθιά και μεταβλητά
ότι είναι έντονα και λαμπερά
ότι εύκολα κλαίνε
ίσως,
με τόσες νοσταλγίες
και τόσες αναμνήσεις
που αντικατοπτρίζονται
στα κύματά τους, ή στα φύλλα τους,
λοιπόν δε ξέρω
εάν είναι μια θάλασσα ή ένα δάσος.

Αλλά ξέρω
ότι περιέχουν τόσα πράγματα,
ότι περικλείουν τόσες ζωές,
ότι κρύβουν τόσα μυστήρια,
κι ωστόσο,
παραμένουν σταθερά
παρά τις αλλαγές.

Είναι τα μάτια σου
ο καλύτερος δρόμος
για τη συνάντηση,
ο οδηγός,
για τον μοναχικό διαβάτη
που αναζητά,
όπως κάθε περιπλανώμενος,
το φως
που κατευθύνει τις ανησυχίες του.

Γιατί αυτό το φως
που τρεμοπαίζει στις κόρες σου,
δεν είναι ένα οποιοδήποτε φως,
αλλά το δικό σου φως,
το φως του δικού σου δρόμου·
ο δρόμος
της γαλήνης σου και των πραγμάτων σου,
που ξεχειλίζει
στη ματιά σου.

Γι αυτό,
κάθε φορά που
εισχωρώ
στη θάλασσά σου, ή στο δάσος σου,
χάνομαι σε αυτό,
όπως χάνεται ο θαλασσοπόρος
ή όπως περιπλανιέται ο ταξιδιώτης.

Γιατί
ίσως,
τα μάτια σου
είναι
μια θάλασσα από καθάρια φύλλα
ή ένα δάσος από πράσινα κύματα.

ΑΝΟΧΗ

Μετάφραση: Άννα Στεργίου

Στο κρίσιμο σημείο
όπου περικλείεται
η αληθινή αλλά ημιτελής απάντηση,
που συλλαμβάνει το αίνιγμα και την αιτία,
ψάχνω το κλειδί της συναδέλφωσης των αντιθέτων
στην ομόνοια
της αγάπης και της επιμειξίας.

Η παράδοση δεν είναι επαρκής
αλλά είναι σίγουρη,
η θέληση
που αποσυνθέτει τα ψέματα,
ψάχνοντας να αποκαλύψει
μια για πάντα
τα κλειδιά της ειρήνης και της φρόνησης.

Στο αίνιγμα διατηρώ την θέληση
της σταθερότητάς μου
και ψάχνω με τολμηρό ζήλο
την ελευθερία της σκέψης
και της ύπαρξης
επίσης,
που τόσο ποθώ
σε έναν κόσμο καθολικό
που να μας αξίζει

Για μια Ανθρωπότητα χωρίς διαφορές,
γι' αυτό το πανάρχαιο σπίτι
που μας στεγάζει,
για μια αβέβαιη προσπάθεια
αλλά εφικτή
για να ανακαλύψει ην ανθρώπινη ύπαρξη
μες στο μυστήριό της.

ΑΝΟΙΓΟΝΤΑΣ ΤΗΝ ΚΑΡΔΙΑ ΤΗΣ ΕΠΟΧΗΣ ΜΑΣ

Μετάφραση: Άννα Στεργίου

Όταν φυλάμε την ειρήνη
στη σοφίτα της μνήμης,
η λήθη κι η μνησικακία
κάνουν
τον μίζερο κόσμο
να χάνει την πυξίδα και τον ρυθμό του
που βρίσκεται σε αναμονή,
σε αυτή τη μεταβαλλόμενη εποχή,
εκείνων που αισθάνονται
την αδηφάγο παρόρμηση
για να βρουν
τον λόγο ύπαρξης αυτής της ατίμωσης.

Ψάχνω,
ανάμεσα στα ράφια
συμπαγών βιβλιοθηκών,
την απάντηση στα βιβλία,
αλλά δε βρίσκω
το σημείο καμπής
που θα με οδηγήσει στην ειρήνη
σαν το ποθητό κλειδί.

Ούτε ο Καντ, ούτε ο Δάντης
καταφέρνουν να εκπληρώσουν
τις επιθυμίες μου,
ούτε στους μυστικιστές
της Ανατολής και της Δύσης
κατορθώνω
να καλμάρω τις ανησυχίες μου,
με τόση
εξωτερική βία.

Τι αβέβαιος κόσμος,
όπου
δεν έχουμε μάθει ακόμη
να κλίνουμε το ρήμα της ειρήνης!

Μας μένει
λοιπόν,
να ανοίξουμε την καρδιά της εποχής μας,
και να μάθουμε να ανακαλύπτουμε,
στην άσκηση της ζωής,
την τέχνη της γαλήνης
και την επίκληση της ανοχής,
ώστε, με ενσυναίσθηση
η Ανθρωπότητα να προχωρά
ταυτόχρονα με την Ομόνοια.

ET IN ARCADIA EGO

Μετάφραση: Στέλιος Καραγιάννης

I

Γύρω απ' τους ανθρώπους
όλα φαίνεται να έχουν τελειώσει.

Αλλά, πέρα απ' το δάκρυ
το παραμένον, αυτού που συνεχίζει να ψάχνει,
υπάρχει μια σταθερή συνείδηση
μιας βαθιάς πεδιάδας
που, στο βάθος κάθε αινίγματος,
φυλάει όλα τα πιθανά δάκρυα
της αναζήτησης, της μοναξιάς, της σταθερής
αγωνίας του να βρεθεί αυτό που υπήρξε
και χάθηκε.

Σε κάθε ύπαρξη θεμελιώνεται η πρόκληση
πάνω στο σημείο καμπής της ίδιας της της πορείας.

Όπως το ψυχρό ατσάλι
του σπαθιού του δήμιου,
αναπολώ το δρόμο που έκανα και που λησμόνησα,
τη βίαη θύελλα στο γείσο
του παμπάλαιου οικοδομήματος του ρημαγμένου από το χρόνο
ή τα κύματα, αντανακλώντας κάποιες μορφές στον αφρό.

Τα δάκρυα τόσων ζωών που σήμερα συνοψίζω
σε ένα μόνο,
στην παρειά μου του νέου προσκυνητή,
τα ενώνω με εκατό ελλιπείς αναπολήσεις,
τα ενώνω με χίλιες ασαφείς αναμνήσεις
στο ημίφως της αβέβαιης εικόνας.
Αλλά οι θάλασσες, οι ουρανοί, τ' αστέρια,
τα δάκρυα αυτού του νεανικού προσώπου
είναι εκείνα τα ίδια που υπήρξαν
στο Τιμπουκτού, στο Ουλανπατόρ ή στο Τικάλ.

Πάντοτε επαναλαμβάνονται τα σταθερά πράγματα
πέρα μακριά απ' το χρόνο που διαβρώνει τις μορφές
και ξευτελίζει τις αναμνήσεις.

Αυτές είναι η γέφυρα
που συνδέει την περιπλανώμενη συνείδησή μου
με τη ζωή των άλλων ζωών,
με τα ερωτήματα των άλλων καιρών,
με την ανάγκη του να είμαι περισσότερο ον,
διερωτώμενος ποιος είμαι.

II

Θάλασσα δίχως σύνορα,
όλος ο κόσμος μια θάλασσα.

Αυτό που ο άνθρωπος δε ξέρει
ήδη το ξέρω;
ότι η ελπίδα
ασφυκτιά μέσα στην άγνοια
πια το πιστεύω;
ότι η ηλιθιότητα
θρέφει την αγριότητα
πια το νιώθω;
ότι μπουχτίσαμε πια
απ' τα τόσα ψέματα της ύπαρξης
ήδη το βλέπω.

Θάλασσα δίχως σύνορα,
όλος ο κόσμος μια θάλασσα.

Μου προσφέρουν εξόδους
μέσα από πόρτες κλειστές,
μου υποδεικνύουν διαδρομές
εκεί όπου τελειώνουν οι δρόμοι,
μου περιγράφουν το αίνιγμα
με ένα στείρο συλλογισμό,
μου πιάνουν το χέρι
και ενδύονται το μανδύα της κόλασής μου.

Θάλασσα δίχως σύνορα,
όλος ο κόσμος μια θάλασσα.

Μή μου πείτε τίποτα πια,
δε θέλω τιποτ' άλλο
εκτός από τη γνώση
που δυναμώνεται μέσα στην αηδία
της ίδιας μου της άγνοιας,
και στην παραμένουσα απέχθεια
για την ελεύθερη δράση
αυτών που εξαπατούν
κι εκείνη την απέραντη θλίψη
για την απόκρυψη των μυστηρίων,
για τη τόση ασχήμια
και τη τόση έλλειψη τακτ.

Μη μου πείτε τίποτα πια,
δε θέλω τιποτ' άλλο,
γιατί κι εγώ επίσης,
κι εγώ
<<ήμουν στην Αρκαδία>>.

Χουάν Μανουέλ ντε Φαραμιάν Γκίλμπερτ

Ποιητικό Μανιφέστο

Κίνημα “Φυσική Υπερβατικότητα”

Μετάφραση Άννα Στεργίου

Πολλές είναι οι διακλαδώσεις της ποιητικής εκδήλωσης που έχουν βαφτιστεί και ξαναβαφτιστεί με διάφορα ονόματα, τα οποία επιχειρούν να καλύψουν τα ποικίλα ρεύματα της αισθητικής σκέψης. Δε πρόκειται για μια σύγχρονη προσπάθεια; οι ποιητές, πέρα από τη δημιουργική τους μοναξιά ομοούσια του επαγγέλματός τους, προσπαθούν να συγκροτηθούν σε κινήματα που θα τους επιτρέψουν να δημιουργήσουν ομαδικές συνθέσεις εντός των οποίων θα μπορούν να ενσωματώσουν μορφές θεώρησης και γραφής της ποίησης.

Η αισθητική κατάπτωση που έχει υποστεί η κοινωνία των αρχών του XXI αιώνα και η σύγχυση στην οποία οδηγείται η τρέχουσα κοινότητα, μαζί με την απώλεια σεβασμού των βαθιών αξιών της ανθρώπινης κατάστασης, μας κάνουν να σκεφτόμαστε ότι η αλλαγή του αιώνα και της χιλιετίας αποδεικνύεται ιδιαίτερος τραυματική.

Ο XX αιώνας φαίνεται να ήταν ένας από τους πιο συγκρουσιακούς για την ανθρωπότητα γιατί ενσάρκωσε δυο παγκόσμιους αδελφοκτόνους πολέμους κι επέκτεινε τη γενοκτονία σε διεθνή κλίμακα. Θα μπορούσε κανείς να σκεφτεί ότι επρόκειτο για έναν αιώνα άκαρπο κι ημιτελή, αν λάβουμε υπόψη ότι γεννιέται μα τον πρώτο Μεγάλο Πόλεμο και πεθαίνει με την πτώση του Τείχους του Βερολίνου. Ωστόσο, μαζί με την ωμότητα της εξέλιξής του, σημαδεμένη από το μίσος μεταξύ των εθνών, εκδηλώθηκαν επίσης εποικοδομητικές πρωτοβουλίες με σκοπό την υπεράσπιση και την εγγύηση των ανθρώπινων δικαιωμάτων, της ισότητας των δυο φύλων, της μη διάκρισης των φυλών, της θρησκευτικής ανοχής, που έχουν προσπαθήσει να ανοίξουν δρόμο με τεράστια δυσκολία σε έναν αντίξοο κόσμο.

Σε αυτό το γενικό πλαίσιο των εξαντλητικών αντιφάσεων με το οποίο έχουμε εισέλθει στον καινούριο αιώνα αξίζει να θυμηθούμε τα κριτήρια που ο Πίκο ντε λα Μιράντολα εξέθεσε στο έργο του *Ομιλία για την Αξιοπρέπεια του Ανθρώπου* όταν η Αναγέννηση άφηνε τον μεσαιωνικό σκοταδισμό, για να μας φέρει πιο κοντά σε μια βαθύτερη αναζήτηση της έννοιας του Ανθρωπισμού.

Η ωφελμιστική σκέψη δεν έχει δώσει τους αναμενόμενους καρπούς κι η παρακμή της έχει αφήσει μια εξαντλημένη γενιά, χωρίς φανερό ιδεολογικό μέλλον. Ο άνθρωπος αναρωτιέται ξανά τι υπάρχει πέρα από τη δική του φύση, από που ερχόμαστε, που πάμε, γιατί πραγματοποιούμε αυτό το σύνολο ζωτικών εμπειριών και σε τι μας χρησιμεύουν. Σέρνουμε τα παλιά συμπλέγματα του προηγούμενου αιώνα, ακόμα και της προηγούμενης χιλιετίας. Η Ανθρωπότητα πρέπει να βρει άλλους διαύλους έκφρασης που θα της επιτρέψουν να εκδηλώσει αυτό που κάθε άνθρωπος φέρει μέσα του και γι αυτό η ποίηση είναι ένα βασίμιο εργαλείο.

Μέσα από την ποιητική παρόρμηση μπορούμε να σκίσουμε τα πέπλα του ασυνειδήτου και να ανακαλύψουμε, για εμάς και τους υπόλοιπους, την ουσία της ανθρώπινης κατάστασης. Γι αυτό το λόγο, είναι επείγων κι απαραίτητο να

σχηματιστεί ένα αισθητικό κίνημα που μέσα από τη λέξη θα μεταγράψει τις εσωτερικές καταστάσεις, σε μια αναζήτηση της “*φυσικής υπερβατικότητας*”.

“Υπερβατικότητα”, γιατί δεν περιορίζεται ούτε συμβιβάζεται με το υλικό σύμπαν, αλλά προσπαθεί να ανασύρει *εκ βάθρων* τις αιτίες που γεννούν την υπαρξιακή και “φυσική” εξέλιξη γιατί δε βασίζεται σε φανταστικές καταστάσεις έκστασης, αλλά στη καθημερινότητα, δηλαδή στην καθημερινή άσκηση του ζην, με απλότητα και χωρίς υπερβολικές αντιδράσεις.

Η δύναμη της λέξης εντυπώνει στις ιδέες μια καταλυτική επίδραση , που προκαλεί στο μυαλό του ανθρώπου σημαντικές αλλαγές, οι οποίες τον οδηγούν σταδιακά σε υψηλότερες συνειδησιακές καταστάσεις. Αυτή “η σοφία του καθημερινού”, του φυσικού, είναι το καλύτερο αντίδοτο κατά της αβεβαιότητας της απαρχής και του τέλους, επειδή στο εσωτερικό του κάθε ένα από μας βρίσκονται οι απαντήσεις στα μικρά και μεγάλα ερωτήματα κι η ποίηση είναι το κλειδί με το οποίο ανοίγουμε την κιβωτό που περιέχει τις πιο περίπλοκες έννοιες που εξηγούν την ανθρώπινη ύπαρξη.

Με αυτά τα εργαλεία πρέπει να προσεγγίσουμε τον XXI αιώνα, έναν αιώνα που πρέπει να εξορκίσει τις δυσμενείς επιδράσεις του προηγούμενου και να αναζητά στο βάθος κι όχι στην επιφάνεια, αν θέλει να μην αποτύχει ως εφήμερο σχήμα της ανθρώπινης εκδήλωσης. Δε θα πρέπει να εξετάζει εξονυχιστικά την υπερβατικότητα σε κλειστούς κύκλους, ούτε να διεισδύει σε λαβύρινθους της σκέψης που θα το κάνουν να περιπλανιέται άσκοπα, αλλά να βρει τα απλά κλειδιά του καθημερινού, με ανανεωμένη πνοή έτσι όπως χρειάζεται για να μπορέσει να φτάσει σε μια ανάταση, στην «*φυσική υπερβατικότητα*».